

ความเป็นมาของบริษัทผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศไทย

ในบทนี้เขียนจะกล่าวถึงความเป็นมาของบริษัทผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิง เฉพาะรายใหญ่ ๆ และมีโรงกลั่นน้ำมันอยู่ในประเทศไทยเท่านั้น คือ บริษัท เชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด บริษัท เอสโซ่แอสทอนคาร์บรไทย จำกัด และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ดังนี้

ความเป็นมาของบริษัท เชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด ¹

ก่อนปี พ.ศ. 2435 นั้น น้ำมันที่มีจำหน่ายในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นน้ำมันภาคที่มาจากประเทศรัสเซียเพียงแห่งเดียว จนกระทั่งปี พ.ศ. 2435 ก็เริ่มมีการตั้งน้ำมันภาคมาจากสุมาตราจำหน่ายควบคู่กันไปกับน้ำมันภาคจากรัสเซีย น้ำมันภาคจากรัสเซียนี้มีชื่อว่า "น้ำมันภาคตรามงกุฏ"

การค้าน้ำมันทั้งสองชนิดนี้มารวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในปี พ.ศ. 2446 และได้ประกอบขึ้นเป็นรากฐานแห่งกลุ่มน้ำมันตราหอย โดยที่มีบริษัทบอร์เนียว จำกัด เป็นผู้แทนขายน้ำมันตราหอย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2446 เป็นต้นมา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2457 กลุ่มบริษัทน้ำมันตราหอยจึงตั้งบริษัทเอเชียติคปิโตรเลียม (สยาม) จำกัด ขึ้น เพื่อดำเนินการค้าน้ำมันด้วยตนเอง โดยมีสำนักงานแห่งแรกอยู่ในตรอกโอเรียนเต็ล ซึ่งคือสำนักงานแห่งแรกของบริษัท ๆ ก็ยังคงอยู่ครบเท่าทุกวันนี้ ต่อมาบริษัท ๆ ได้ย้ายไปเปิดสำนักงานงานใหญ่ขึ้นที่บ้านหวาย แต่ตัวตึกนั้นได้ถูกระเบิดทำลายไปเสียแล้วในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2

¹ บริษัท เชลล์ในประเทศไทย. เชลล์เมื่อ 90. พระนคร, 2525 (บริษัท เชลล์ในประเทศไทย จัดพิมพ์เป็นบรรณาการ เนื่องในวาระครบรอบ 90 ปี ของเชลล์ในประเทศไทย).

ในปี พ.ศ. 2488 บริษัทเอเชียติกปิโตรเลียม (สยาม) จำกัด ได้ไปเปิดสำนักงานใหญ่ใหม่ที่ถนนเจริญกรุง คอนบนถนนสุริวงค์ และได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นบริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด เมื่อเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2489 ต่อมาอีกสิบปี คือ พ.ศ. 2499 กิจการส่วนใหญ่ของบริษัท ฯ ได้ย้ายไปตั้งสำนักงานอยู่ ณ ชั้นหนึ่งถึงชั้นสามของตึกแกรนด์ไฮเตล ถนนพระรามที่หนึ่งหน้ากรีฑาสถานแห่งชาติและบางส่วนยังคงอยู่ ณ สำนักงานเดิมจนกระทั่ง พ.ศ. 2504 จึงย้ายไปรวมกัน ณ ตึกเลขที่ 1 ถนนพหลโยธิน สุริวงค์ และอยู่ที่นั่นเป็นเวลาถึง 12 ปี จึงย้ายสำนักงานมาอยู่ที่ อาคารเชลล์ เลขที่ 140 ถนนวิทญู กรุงเทพมหานคร และครั้งสุดท้ายเมื่อเดือนกันยายน 2525 บริษัท ฯ ได้ย้ายสำนักงานใหญ่ไปอยู่ที่ เลขที่ 10 ถนนสุนทรโกษา คลองเตย กรุงเทพมหานคร

จนถึงปัจจุบันเชลล์ได้จัดระบบการขนส่งและสำรองน้ำมันเพื่อสนองความต้องการน้ำมันของประเทศ โดยจัดสร้างคลังน้ำมันทั่วประเทศ 17 แห่ง สถานีบริการน้ำมันอีก 537 แห่ง และได้สร้างข่ายงานขนส่งเพื่อลำเลียงน้ำมันป้อนคลังและสถานีบริการเหล่านี้ทั้งทางรถไฟ ทางรถและทางเรือ โดยที่ปัจจุบันจำนวนพนักงานทั้งหมดของเชลล์มีถึงประมาณ 2,000 คน

ความเป็นมาของบริษัทเอสโซ่แอสตนคาร์คประเทศไทย จำกัด ¹

บริษัทเอสโซ่แอสตนคาร์คประเทศไทย จำกัด มีที่ทำงานใหญ่คือ บริษัทเอสโซ่อีสเทอร์น จำกัด ตั้งอยู่ที่เมืองฮิวสตัน รัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นบริษัทในเครือของบริษัทเอ็กซอนคอร์ปอเรชั่น (Exxon Corporation) อันเป็นบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับน้ำมันที่ยิ่งใหญ่แห่งหนึ่งในโลก

บริษัทเอสโซ่แอสตนคาร์คประเทศไทย ได้เริ่มประกอบธุรกิจเกี่ยวกับน้ำมันใน

¹ เอสโซ่แอสตนคาร์คประเทศไทย จำกัด, บริษัท. "บริษัทเอสโซ่แอสตนคาร์คประเทศไทย จำกัด." กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอสโซ่แอสตนคาร์คประเทศไทย จำกัด, 2525 (อัครสำเนา).

ประเทศไทย มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2437 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยชื่อของบริษัทแอสตันคาร์คอบอยล์แห่งนิวยอร์ก (Standard Oil of New York) มีสำนักงานอยู่ที่นครอานาโกลิสเตอร์ เขตบาวริงก์และมีคลังเก็บ น้ำมันเล็ก ๆ อยู่ที่อำเภอราชบุรีขณะ นั้นเป็นเพียงกิจการเล็ก ๆ เนื่องจากปริมาณการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศไทยขณะนั้นยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำโรงงานอุตสาหกรรมและประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่ยังคงใช้ฟืนและถ่านเป็นเชื้อเพลิง

กิจการของบริษัท ฯ ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาเป็นลำดับ ตามปริมาณความต้องการใช้น้ำมันของประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ต่อมาปี พ.ศ. 2503 บริษัท ฯ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทเอสโซ่แอสตันคาร์คอบอยล์ จำกัด (Esso Standard Eastern Ltd.) สาขาประเทศไทยและลาว และในปี พ.ศ. 2508 บริษัท ฯ ได้จดทะเบียนเป็นบริษัท จำกัด ดำเนินกิจการค้าน้ำมันในประเทศไทยใช้ชื่อใหม่ว่า บริษัทเอสโซ่แอสตันคาร์คอบอยล์ประเทศไทย จำกัด (Esso Standard Thailand Ltd.) นับแต่นั้นมา กิจการด้านธุรกิจการค้าน้ำมันได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ

ปัจจุบันบริษัทเอสโซ่แอสตันคาร์คอบอยล์ประเทศไทย จำกัด สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ 1016 ถนนพระราม 4 แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร มีโรงกลั่นน้ำมันอยู่ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีคลังน้ำมัน 16 แห่ง และสถานีบริการน้ำมัน 613 แห่ง ทั่วประเทศไทย โดยที่จำนวนพนักงานของบริษัททั้งสิ้นประมาณ 1,000 คน

ความเป็นมาของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปทท.)¹

ก่อนจะมา เป็น ปทท.

โดยความเป็นจริงแล้ว ทางราชการได้เริ่มดำเนินการประกอบธุรกิจปิโตรเลียมมาเป็นเวลาประมาณ 50 ปีแล้ว เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2475

¹ สละ ศิริวิทย์พงศ์. การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ประชาสัมพันธ์ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย, 2526), หน้า 1.

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง แขนกจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยคณะกรรมการราษฎรซึ่งเป็นรัฐบาลบริหารประเทศอยู่ในขณะนั้น ได้พิจารณาเห็นว่า น้ำมันปิโตรเลียมมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในชีวิตประจำวันและเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารราชการทั้งทางทหารและพลเรือน ดังนั้นจึงได้มอบหมายให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งแผนกเชื้อเพลิงขึ้น สังกัดอยู่ในกองบังคับการกระทรวงกลาโหม ในบังคับบัญชาของปลัดกระทรวงกลาโหม เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2476 โดยมีคณะกรรมการจัดหาน้ำมันหนึ่งคณะเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องนโยบายและการบริหารงาน

แผนการดำเนินงานครั้งแรกนั้นมีอยู่ 4 อย่างด้วยกัน อาทิ

1. การจัดหาน้ำมันเบนซินรถยนต์และน้ำมันก๊าด
2. การจัดหาน้ำมันหลอดไฟ
3. การจัดตั้งถังเก็บน้ำมันและสร้างโรงทำปิเป
4. การตั้งโรงกลั่นน้ำมัน

ต่อมาได้มีการย้ายสังกัดแผนกเชื้อเพลิงจากสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมไปขึ้นต่อพลธิการทหารบก เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2479 และในปีนั้นเองรัฐบาลได้อนุมัติแผนดำเนินงานทั้ง 4 อย่างดังกล่าวและให้จัดตั้งคลังน้ำมันขึ้นที่ท่าบดของนนทบุรี เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2479 คลังน้ำมันได้ก่อสร้างแล้วเสร็จ มีการเก็บรักษาน้ำมันสำรองยามฉุกเฉินสร้างถังบรรจุน้ำมัน 9 ถัง ขนาดความจุรวม 5,000,000 แกลลอน ในที่ดิน 81 ไร่

จนถึงเดือน กันยายน พ.ศ. 2479 แผนกเชื้อเพลิงได้สั่งซื้อเรือบรรทุกน้ำมัน 1 ลำ แล้วเสร็จจากประเทศญี่ปุ่น ขนาดระวางขนน้ำ 1854 ตัน ความเร็ว 12 น็อตและกระทรวงกลาโหมได้มอบให้กองทัพเรือดำเนินการบรรทุกน้ำมันมาสูบน้ำขึ้นถึงครั้งแรกเมื่อเดือน กันยายน 2479 เรือลำนี้ชื่อ เรือสมุย ซึ่งต่อมาได้ถูกกองทัพเรือขณะบรรทุกน้ำมันจากปาเลมบัง แหลมมลายู มายังอ่าวไทย เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2488

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ตั้ง กรมเชื้อเพลิงขึ้นและให้สังกัดกระทรวงกลาโหม และได้ย้ายสำนักงานจากแผนกเชื้อเพลิง ในกระทรวงกลาโหม มาอยู่ที่ทำการใหม่ข้างศาลเจ้าพ่อหลักเมือง กรมเชื้อเพลิงได้เริ่มเปิดจำหน่ายน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

แกพอคาประชาชนควม

โรงกลั่นน้ำมันขนาด 1,000 บาร์เรล ได้เริ่มสร้างเมื่อเดือน เมษายน พ.ศ. 2482 โดยวิศวกรไทย รวมมือกับวิศวกรญี่ปุ่น และได้สร้างโรงทำยางมะตอยหรือแอสฟัลต์ชั้นอีกด้วย และได้เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2483

ด้วยโรงกลั่นน้ำมันแห่งนี้ กรมเชื้อเพลิงสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำมันภายในประเทศได้เป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาที่เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามมหาเอเชียบูรพา

29 กรกฎาคม 2489 คณะรัฐมนตรีใหญ่กรมเชื้อเพลิงและลดฐานะเป็นแผนกเชื้อเพลิง

หลังจากตั้งแผนกเชื้อเพลิงขึ้นแล้วระยะหนึ่ง คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กระทรวงกลาโหมสร้างคลังน้ำมันและสร้างถนนอีกหนึ่งสายยาวประมาณ 3 กิโลเมตร จากปากทางกรมศุลกากรไปยังคลังน้ำมันที่คลองเตย ต่อมาก็ได้วางรางรถไฟ จากทางแยกการทำเรือเข้าไปยังคลังน้ำมัน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเส้นทางคมนาคมในการขนส่งลำเลียงน้ำมันให้แก่อานีบริการส่วนราชการ ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และทางจังหวัดทั่วประเทศ

ต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีให้กระทรวงกลาโหมจัดตั้งกรมเชื้อเพลิงขึ้นอีกครั้ง เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2496

การสถาปนาองค์การเชื้อเพลิง

เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2496 กระทรวงกลาโหมได้จัดตั้งองค์การเชื้อเพลิงขึ้นภายใต้การควบคุมของกรมการพลังงานทหาร มีผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน

28 มกราคม 2503 องค์การเชื้อเพลิงได้มีฐานะเป็นองค์การนิติบุคคล เพื่อดำเนินการค้าน้ำมัน เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของชาติและช่วยเหลือในการครองชีพของประชาชน

เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่มีคุณภาพดีและมีราคาเยา เป็นการประหยัดค่าน้ำมันของรัฐบาล องค์การเชื้อเพลิงจึงได้ขยายกิจการให้

กว้างขวางแพร่หลายออกไป โดยได้จัดตั้งคลังน้ำมันขนาดใหญ่ขึ้น ทั้งที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 15 แห่ง ตั้งสถานีบริการและตั้งตัวแทนค้าทางขององค์การขึ้นทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังได้จัดดำเนินการให้บริการน้ำมันเชื้อเพลิงแก่หน่วยราชการรัฐวิสาหกิจเทศบาลทั่วประเทศ และประชาชนทั่วไปเรื่อยมาจนกระทั่งมารวมเป็นการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2522

ความเป็นมาของโครงการพัฒนาก๊าซธรรมชาติและการจัดตั้งองค์การก๊าซธรรมชาติ

การสำรวจหาปิโตรเลียมในประเทศไทยแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. ในส่วนที่รัฐบาลทำเองนั้นได้ดำเนินการสำรวจและหาปิโตรเลียม โดยกรมการพลังงานทหาร ในพื้นที่บนบกในภาคเหนือของประเทศ ปัจจุบันกรมการพลังงานทหารผลิตน้ำมันดิบ แหล่งอำเภอด่าง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลิตได้วันละ 407.85 บาร์เรล จากหลุมผลิตทั้งหมด 17 หลุม (สิงหาคม 2525) เริ่มผลิตมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 ครั้งแรกวันละ 1,000 บาร์เรล

ในระยะต่อมาทางรัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติปิโตรเลียม 2514 และพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม 2514 รวมเป็นสองฉบับ จึงได้มีผู้มาขอรับสัมปทานสำรวจหาปิโตรเลียมในทะเลนอกในระยะแรกคือ ในทะเลอันดามัน และทะเลอ่าวไทยก่อน และต่อมาได้เริ่มให้สัมปทานสำรวจหาปิโตรเลียมบนบกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือตอนล่าง กับภาคกลางตอนบน ผลของการสำรวจในอ่าวไทย ปรากฏว่าได้พบก๊าซธรรมชาติในแหล่งสำคัญสองแห่งในระยะแรก แต่ละแห่งมีปริมาณมากพอที่จะคุ้มค่างบประมาณผลิตขึ้นมาใช้ประโยชน์ ทางกระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้ทำการศึกษาความเหมาะสมเพื่อการพัฒนาเอาก๊าซธรรมชาติมาใช้และในขณะเดียวกันก็ได้ตกลงกับบริษัทผู้รับสัมปทานรายหนึ่ง ซึ่งได้แก่ บริษัทยูนิยอนออยล์แห่งประเทศไทย ว่าทางบริษัทจะเป็นผู้ก่อสร้างแท่นผลิตก๊าซและผลิตนำก๊าซขึ้นมาส่งปากหลุม ส่วนทางราชการจะเป็นผู้รับผิดชอบในการก่อสร้างวางท่อใต้น้ำและท่อบนบก เพื่อนำก๊าซจากแหล่งผลิตไปหาผู้บริโภคบนฝั่ง แต่มีเงื่อนไขอยู่ว่าในการที่จะให้บริษัทผลิตก๊าซขึ้นมาส่งให้ระบบท่อนั้น จะต้องมีการซื้อขายอย่างน้อยวันละ 150 ล้านลูกบาศก์ฟุต จึงจะคุ้มค่างบการลงทุน

ทางราชการโดยกระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้จัดตั้งองค์การก๊าซธรรมชาติแห่งประเทศไทย (อ.ก.ช.) ขึ้นเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อรับผิดชอบในการพัฒนาเอาาก๊าซธรรมชาติขึ้นมาใช้ประโยชน์ในประเทศ โดยเป็นฝ่ายก่อสร้างวางท่อส่งก๊าซ และจำหน่ายก๊าซให้แก่ผู้บริโภค โดยได้ออกพระราชกฤษฎีกาก่อตั้งองค์การนี้ขึ้นเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2520 และได้ทำการเปิดสำนักงานดำเนินการมาตั้งแต่กลางเดือนเมษายน 2520

องค์การก๊าซธรรมชาติ ฯ อยู่ในระหว่างกำลังดำเนินการประกวดราคาเพื่อดำเนินการก่อสร้างและติดตั้งอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการวางท่อส่งก๊าซอยู่นั้นก็ถูกข่มให้ไปรวมเป็นส่วนหนึ่งของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เมื่อกลางเดือน กรกฎาคม 2522

การสถาปนาการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปทท.)

ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปทท.) ในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2521 และได้มีการตั้งคณะกรรมการ ปทท. และได้จัดให้มีการประชุมกันครั้งแรก เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2522

เหตุผลสำคัญที่ไดตราพระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย และได้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐแห่งนี้ขึ้นเป็นรัฐวิสาหกิจนั้น ก็เพราะว่าก่อนหน้านี้ ได้มีหน่วยงานของรัฐบาลหลายแห่งต่างสังกัดกัน ทางประกอบธุรกิจปิโตรเลียมเหมือนกัน จะต่างก็อยู่บ้างก็เพียงลักษณะของงานที่ทำเท่านั้น เช่น การจัดหาน้ำมัน การจำหน่ายน้ำมัน การสำรวจหาปิโตรเลียมและอื่น ๆ เมื่อการเป็นเช่นนั้น ทางรัฐบาลสมัยนั้นจึงเห็นสมควรที่จะรวมเอาหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว เข้ามายู่ภายใต้สังกัดเดียวกัน เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อความมีประสิทธิภาพและประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ทำให้เกิดการประหยัด และการคล่องตัวในการทำงาน อันจะก่อให้เกิดผลดีแก่ทางราชการและประเทศชาติเป็นส่วนรวม ดังนั้นจึงได้ตราพระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย และจัดตั้ง ปทท. ขึ้น

เมื่อคณะกรรมการ ปทท. ชุดแรกได้มีการประชุมกันครั้งแรกแล้ว ต่อมาในวันที่ 15 กรกฎาคม 2522 จึงได้มีการประกาศรวมเอาหรือโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ-

หนังสือ พนักงานและลูกจ้างขององค์การมหาชนแห่งประเทศไทย (อกช.) มาเป็นของ ปตท. และอยู่ในสังกัด ปตท. ตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย 2521 และได้ดำเนินการโครงการต่าง ๆ ซึ่ง อกช. เริ่มทำอยู่ก่อนเนื่องกันไปจนสำเร็จลุล่วงด้วยดีในระยะต่อมา อาทิ โครงการก่อสร้างวางท่อส่งก๊าซธรรมชาติ และโครงการใช้ประโยชน์ก๊าซและโครงการโรงแยกก๊าซ เป็นต้น

และในวันที่ 1 ตุลาคม 2522 คือปีเดียวกันนั่นเอง ก็ได้ประกาศรวมเอาหรือโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนังสือ พนักงานและลูกจ้างขององค์การเชื้อเพลิงมาเป็นของ ปตท. ทั้งนี้ตามมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย 2521 โครงการสำคัญ ๆ ของ อกช. เดิม ก็ได้ดำเนินการสืบทอดและขยายกิจการบางอย่างให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาทิ การจัดน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น เพื่อให้พอเพียงแก่ความต้องการของประเทศ การเพิ่มการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีปริมาณและระยะเวลา เวลานานมากขึ้น นอกจากนั้น ในระยะที่ ปตท. รวม อกช. เดิมมาอยู่ภายใต้สังกัด ปตท. นั้น ทุกประเทศเกือบทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย ต่างก็ประสบกับปัญหาวิกฤติการณ์ทางด้านพลังงานของโลก ครั้งที่ 2 ซึ่ง ปตท. ก็สามารถดำเนินงานสนองนโยบายของทางราชการและสนองความต้องการของประเทศได้เป็นอย่างดี

ในระยะสองปีแรก ปตท. อยู่ภายใต้สังกัดทั้งกระทรวงกลาโหมและกระทรวงอุตสาหกรรม และเมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมเพียงกระทรวงเดียว

ปัจจุบัน ปตท. มีสำนักงานใหญ่ (ชั่วคราว) อยู่ที่ ซอยยาสูบ 1 ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร